

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. P. 2016-04-08 SKUNDO**

2016 m. rugpjūčio 12 d. Nr. S-168 (7-118/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršalienės
Rasos Stravinskaitės – pranešėja
Andriaus Veniaus

sekretoriaujant
mokesčių mokėtojui ar jo atstovui
mokesčių administratoriaus atstovei

V. S.
nedalyvaujant
M. M.

2016 m. liepos 19 d. posėdyje išnagrinėjusi A. P. (toliau – Pareiškėjas) 2016-06-13 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2016-05-24 sprendimo Nr. 68-134, n u s t a t ė:

Inspekcija 2016-05-24 sprendimu patvirtino Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Kauno AVMI) 2016-03-23 sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (04.7.2)-FR0682-164.

Sprendime nurodyta, jog Kauno AVMI, atlikusi gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSDĮ) apskaičiavimo, deklaravimo bei sumokėjimo teisingumo patikrinimą už laikotarpį nuo 2009-01-01 iki 2009-12-31, 2016-01-19 surašė patikrinimo aktą Nr. (13.2)FR0680-25, kuriame Pareiškėjui apskaičiavo sumokėti 14898,63 Eur (51442 Lt) GPM ir 5955,17 Eur (20562 Lt) PSDĮ. Kauno AVMI patikrinimo akte, vadovaudamasi Kauno apylinkės teismo 2015-11-05 nuosprendžiu, priimtu baudžiamojame byloje Nr. 1-160-246/2015, kuriame nurodyta, jog Pareiškėjas neteisėtai įsigijo žemės sklypus neteisėtai atkuriant nuosavybės teises pagal 1997-07-01 Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą Nr. VIII-359 bei tokiu būdu padarė valstybei 342700 Lt (216000 Lt + 126700 Lt) turtinę žalą, konstatavo, kad Pareiškėjas, neteisėtai įsigydamas žemės sklypus, gavo ekonominės naudos, kuri pagal 2002-07-02 Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) 9 straipsnio nuostatas, pripažinta jo pajamomis, gautomis natūra.

Nurodyta, jog Pareiškėjui 2016-02-15 pateikus rašytines pastabas dėl patikrinimo akto, Kauno AVMI nustatė, kad Pareiškėjas tikrinamuoju laikotarpiu, t. y. 2009-10-30, gavo 174396 Lt kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas, kurios pagal GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22, 27 straipsnių nuostatas yra pajamų mokesčio objektas, bei konstatavo, kad šių pajamų Pareiškėjas nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo bei nesumokėjo GPM. Kauno AVMI 2016-03-23 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (04.7.2)-FR0682-164 iš dalies pakeitė patikrinimo aktą: vietoj patikrinimo akte apskaičiuotos 14898,63 Eur (51442 Lt) GPM sumos patvirtino 7586,89 Eur (26196 Lt) GPM sumą, vietoj patikrinimo akte apskaičiuotos 5955,17 Eur (20562 Lt) PSDĮ sumos patvirtino 3030,59 Eur (10464 Lt) PSDĮ sumą bei nurodė sumokėti 4813,27 Eur (16619,26 Lt) GPM delspinigius, 1943,68 Eur (6711,14 Lt) PSDĮ delspinigius.

Pažymėta, jog Kauno apylinkės teismo 2015-11-05 nuosprendyje, priimtame baudžiamojoje byloje Nr. 1-160-246/2015, konstatuota, kad „A. P. <...> kaltinamas nusikaltimų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 182 str. 2 d., 300 str. 1 d., 300 str. 3 d., aprašytų 2013-10-30 kaltinamajame akte, padarymu“ (nuosprendžio 1 psl.). Baudžiamojoje byloje nustatyta (nuosprendžio 10–12 psl.), kad:

1) „laikotarpiu nuo 2007 m. spalio mėn. iki 2009-08-26, tiksliau nenustatytu laiku, iš anksto susitaręs ir bendrai veikdamas su A. V., dirbusia Kauno m. žemėtvarkos skyriuje, vyresniosios specialistės pareigose, siekdamas įgyti didelės vertės svetimą turtą – apskrities viršininko valdomus laisvos valstybinės žemės fondo sklypus, ir žinodamas, kad nėra jo prašymo atkurti nuosavybės teises į tariamų buvusių žemės savininkų V. S., T. J., S. K. *duomenys neskeltini* Kaune bei *duomenys neskeltini* Kaune, turėtą žemę, kad jo nesieja giminytės ryšiai su minėtais tariamais savininkais, pateikė A. V. savo anketinius duomenis parengti Kauno apskrities viršininko išvadas dėl V. S., T. J., S. K. bei S. J. nuosavybės teisių į žemę atkūrimo pagal susitarimą, žinomai suklastotų duomenų pagrindu A. V. suklastojus nuosavybės teisių atkūrimo bylas, ikiteisminio tyrimo metu nenustatytais numeriais, bei žinomai suklastotų duomenų pagrindu parengus 2007-10-05 išvadą Nr. 1596 ir 2007-10-05 išvadą Nr. 1597, po to perdavus Kauno apskrities viršininkui R. M. pasirašyti kaip tikrus dokumentus, taip jis neteisėtai įgijo teisę atkurti nuosavybės teises į buvusio savininko S. J. nuosavybės teisėmis valdytą 0,3284 ha žemės, buvusią *duomenys neskeltini*, nominalios vertės 15763 Lt ir į buvusių savininkų V. S., T. J., S. K. nuosavybės teisėmis valdytą 0,7402 ha žemės, buvusią *duomenys neskeltini* Kaune, nominalios vertės 35530 Lt, po to tęsdamas savo nusikalstamą veiką pasirašė žinomai suklastotas išvadas ir jam pageidaujant nuosavybės teises atkurti Vilniaus apskr. Vilniaus rajone, 2007-10-16 A. V. Kauno m. žemėtvarkos skyriaus raštu Nr. S2-3068(1.11), persiuntus išvadas kaip tikrus dokumentus vykdymui į Vilniaus r. žemėtvarkos skyrių, po to tęsdamas nusikalstamą veiką, 2007-10-18 pateikdamas žinomai suklastotas išvadas Nr. 1596 ir Nr. 1597 kaip tikrus dokumentus Kauno m. 22-ajam notarų biurui, adresu: *duomenys neskeltini* Kaune, įgaliojimams gauti, notarės Z. R. patvirtintais įgaliojimais reg. Nr. 7111 ir Nr. 7112 įgaliojo K. J. jam atstovauti dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn pagal Kauno apskrities viršininko išvadas Nr. 1596 ir Nr. 1597 ir tos pačios dienos testamentais reg. Nr. 7109 ir Nr. 7110 minėtas išvadas paliko K. J., esant jo įgalioto asmens K. J. prašymui, išvadas persiuntus vykdymui Radviliškio r. žemėtvarkos skyriui, kur pagal išvadą Nr. 1596 Šiaulių apskrities viršininko R. D. 2009-08-26 sprendimu Nr. 71-19859-20736, jam neteisėtai buvo atkurtos teisės į 0,3284 ha žemės sklypą, perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam 12,83 ha žemės sklypą *duomenys neskeltini* Radviliškio r. ir pagal išvadą Nr. 1597 Šiaulių apskrities viršininko R. D. 2009-08-26 sprendimu Nr. 71-19858-20735 jam neteisėtai buvo atkurtos nuosavybės teisės į 0,7402 ha žemės sklypą, perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam 28,92 ha žemės sklypą *duomenys neskeltini* Radviliškio r., po to 2009-10-20 VĮ Registrų centro Šiaulių filialo patalpose, adresu: *duomenys neskeltini* Šiauliai, K. J. pateikus 2009-08-26 Šiaulių apskrities

viršininko administracijos sprendimus Nr. 71-19858-20735 ir Nr. 71-19859-20736 teisei registracijai ir 2009-10-20 VĮ Registrų centro Šiaulių filialui priėmus sprendimą įregistruoti jo (A. P.) nuosavybės teises į Šiaulių apskrities viršininko valdytos laisvos valstybinės žemės fondo sklypą, adresu: *duomenys neskelbtini* Radviliškio r., bendro ploto 41,7500 ha, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, taip jis apgaule savo naudai įgijo didelės vertės svetimą turtą – vidutinės rinkos vertės – 216000 Lt, kuri 2009-10-21 pardavė UAB „L1“, tokiais bendrais veiksmais padarė valstybei 216000 Lt turtinę žalą, t. y. padarė nusikaltimus, numatytus LR BK 300 str. 3 d., 182 str. 2 d.“;

2) „laikotarpiu nuo 2007-11-06 iki 2009-07-17, tiksliau nenustatytu laiku, iš anksto susitaręs ir bendrai veikdamas su A. V., dirbusia Kauno m. žemėtvarkos skyriuje, vyresniosios specialistės pareigose, siekdamas įgyti didelės vertės svetimą turtą – apskrities viršininko valdomus laisvos valstybinės žemės fondo sklypus ir žinodamas, kad nėra prašymo atkurti nuosavybės teises į tariamų buvusių žemės savininkų V. S., T. J., S. K. *duomenys neskelbtini* Kaune, turėtų žemę ir jo nesieja giminystės ryšiai su minėtais savininkais, pateikė A. V. savo anketinius duomenis parengti Kauno apskrities viršininko išvadą dėl savininkų V. S., T. J., S. K. nuosavybės teisės atkūrimo pagal susitarimą, žinomai suklastotų duomenų pagrindu A. V. suklastojus nuosavybės teisių atkūrimo bylą, ikiteisminio tyrimo metu nenustatytu numeriu, bei parengus 2007-11-06 išvadą Nr. 1668 ir ją perdavus Kauno apskrities viršininko pavaduotojui Z. B. K. pasirašyti kaip tikrą dokumentą, taip jis neteisėtai įgijo teisę atkurti nuosavybės teises į 0,7402 ha žemės, nominalios vertės 35530 Lt, po to tęsdamas savo nusikalstamą veiką pasirašė žinomai suklastotą išvadą ir jam pageidaujant nuosavybės teises atkurti Kauno apskr. Kauno rajone, A. V. 2007-11-06 Kauno m. žemėtvarkos skyriaus raštu, kuris neišsaugotas, persiuntė išvadą kaip tikrą dokumentą vykdymui į Kauno r. žemėtvarkos skyrių, toliau tęsdamas savo nusikalstamą veiką, 2007-11-13 pateikdamas žinomai suklastotą išvadą Nr. 1668 kaip tikrą dokumentą Kauno rajono 1-ajam notarų biurui, adresu: *duomenys neskelbtini* Kaunas, įgaliojimai gauti, notarės R. S. patvirtintu įgaliojimu reg. Nr. 2-13041 įgaliojo K. J. jam atstovauti dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn pagal Kauno apskrities viršininko išvadą Nr. 1668 ir tos pačios dienos testamentu reg. Nr. 13042 minėtą išvadą paliko K. J., bei esant jo įgaliojimo asmens K. J. prašymui, išvadą persiuntus vykdymui Radviliškio raj. žemėtvarkos skyriui, jos pagrindu Šiaulių apskrities viršininko R. D. 2009-07-17 sprendimu Nr. 71-19824-20701 jam buvo neteisėtai atkurtos nuosavybės teisės į 0,7402 ha žemės, perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam 26,13 ha žemės sklypą, esantį *duomenys neskelbtini* Radviliškio r., po to 2009-08-13 VĮ Registrų centro Šiaulių filialo patalpose adresu: *duomenys neskelbtini* Šiauliai, K. J. pateikus 2009-07-17 Šiaulių apskrities viršininko administracijos sprendimą Nr. 71-19824-20701 teisei registracijai ir 2009-10-20 VĮ Registrų centro Šiaulių filialui priėmus sprendimą įregistruoti jo (A. P.) nuosavybės teisę į Šiaulių apskrities viršininko valdytos laisvos valstybinės žemės fondo sklypą, adresu: *duomenys neskelbtini* Radviliškio r., unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, plotas 9,0500 ha ir 2009-08-21 VĮ Registrų centro Šiaulių filialui priėmus sprendimą įregistruoti jo (A. P.) nuosavybės teisę į Šiaulių apskrities viršininko valdytos laisvos valstybinės žemės fondo sklypus adresu: *duomenys neskelbtini* Radviliškio r., unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, plotas 2,3300 ha, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, plotas 7,4000 ha, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, plotas 3,2500 ha, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, plotas 4,1000 ha, ir jis savo naudai apgaule įgijo didelės vertės svetimą turtą – bendros vidutinės rinkos vertės – 126700 Lt, kuriuos 2009-09-14 ir 2009-10-21 pardavė UAB „L1“, tokiais bendrais veiksmais padarė valstybei 126700 Lt turtinę žalą, t. y. padarė nusikalstamas veikas, numatytas LR BK 300 str. 3 d., 182 str. 2 d.“;

3) „laikotarpiu nuo 2008-02-21 iki 2008-02-27, tiksliau nenustatytu laiku, iš anksto susitaręs ir bendrai veikdamas su A. V., dirbusia Kauno m. žemėtvarkos skyriuje, vyresniosios specialistės pareigose, siekdamas įgyti didelės vertės svetimą turtą – apskrities

viršininko valdomus laisvos valstybinės žemės fondo sklypus, ir žinodamas, kad nėra jo prašymo atkurti nuosavybės teises į tariamo buvusio žemės savininko *duomenys neskelbtini* Kaune, turėtą žemę ir kad jo nesieja giminystės ryšiai su S. J., pateikė A. V. savo anketinius duomenis parengti Kauno apskrities viršininko išvadą dėl savininko S. J. nuosavybės teisės atkūrimo pagal susitarimą, žinomai suklastotų duomenų pagrindu A. V. suklastojus nuosavybės teisių atkūrimo bylą ikiteisminio tyrimo metu nenustatytu numeriu bei parengus 2008-02-12 išvadą Nr. 1771 ir ją perdavus Kauno apskrities viršininkui R. M. pasirašyti kaip tikrą dokumentą, taip jis neteisėtai įgijo teisę atkurti nuosavybės teises į 0,7800 ha žemės nominalios vertės 37440 Lt, po to tęsdamas savo nusikalstamą veiką pasirašęs žinomai suklastotą išvadą, 2008-02-26 pateikė ją Kauno m. 6-ajam notarų biurui adresu: *duomenys neskelbtini* Kaunas, kaip tikrą dokumentą įgaliojimui gauti, taip notarės J. R. patvirtintu įgaliojimu reg. Nr. 1668 įgaliojo A. Š. jam atstovauti dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn pagal Kauno apskrities išvadą Nr. 1771 ir tą pačią dieną jis iš A. Š. pagal 2008-02-26 sutartį dėl užstato už žemę gavo 94000 Lt, tokiu būdu jis savo naudai apgaule įgijo didelės vertės svetimą turtą – 94000 Lt, priklausančius A. Š., t. y. padarė nusikalstamas veikas, numatytas LR BK 300 str. 3 d., 182 str. 2 d.“;

4) „laikotarpiu nuo 2008-10-22 iki 2009-05-07, tiksliau nenustatytu laiku, iš anksto susitaręs ir bendrai veikdamas su A. V., dirbusia Kauno m. žemėtvarkos skyriuje, vyresniosios specialistės pareigose, siekdamas įgyti teisę dalyvauti sklypų kadastriniuose matavimuose rengiant sklypų planus, pateikė A. V. žinomai suklastotus Č. S. (mirusio 1991-12-05) ir L. S. (mirusio 2001-02-15) įgaliojimus, ikiteisminio tyrimo metu nenustatytų datų ir numerių, kuri pagal susitarimą žinomai suklastotus įgaliojimus pateikė Kauno m. žemėtvarkos skyriaus specialistams R. T. ir E. P., taip buvo parengti 2008-10-22 Kauno m. žemėtvarkos skyriaus raštai Nr. S2-2819(1.11) ir Nr. S2-2823(1.11), pateikti Kauno m. savivaldybės administracijos Turto valdymo departamento Turto skyriaus žemės duomenų administravimo poskyriui dėl žemės sklypų planų parengimo, tokiu būdu įgijęs teisę dalyvauti sklypų, *duomenys neskelbtini* Kaune bei *duomenys neskelbtini* Kaune, kadastriniuose matavimuose, 2008-09-29 pasirašė ant žemės sklypo, *duomenys neskelbtini*, ribų paženklinimo – parodymo akto ir žemės plano kaip Č. S. įgaliotas asmuo bei 2009-01-08 pasirašė ant žemės sklypo, *duomenys neskelbtini* Kaune, ribų paženklinimo – parodymo akto ir žemės sklypo plano kaip L. S. įgaliotas asmuo, taip suklastojo kadastrines bylas Nr. 21479, Nr. 21958, t. y. padarė nusikalstamą veiką, numatytą LR BK 300 str. 1 d.“

Kauno apylinkės teismo nuosprendyje konstatuota, kad „kaltinamasis A. P. kaltu prisipažino ir parodė, kad padarė kaltinamajame akte išdėstytas nusikalstamas veikas“ (14 psl.); vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 297–307 straipsniais, nuspręsta A. P. (Pareiškėją) pripažinti kaltu, padarius nusikaltimus, numatytus BK 182 str. 2 dalyje ir 300 str. 3 dalyje.

Pasak Inspekcijos, Kauno AVMI pagal iš teisėsaugos institucijų gautą medžiagą (Pareiškėjo vykdytų sandorių dokumentų kopijas), VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo duomenis bei Pareiškėjo atidarytų sąskaitų bankuose išrašus nustatė, kad tikrinamuoju laikotarpiu, t. y. nuo 2009-01-01 iki 2009-12-31, Pareiškėjas pagal suklastotus dokumentus asmeninės nuosavybės teise neteisėtai įgijo ir pardavė toliau nurodytą nekilnojamąjį turtą bei iš jo pardavimo gavo toliau nurodytas pajamas (duomenys apie sudarytus sandorius pateikti patikrinimo akto 4 ir 5 psl. 4 lentelėje):

1) Pagal 2009-09-14 žemės sklypų pirkimo–pardavimo sutartį (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3439), Pareiškėjas, kuriam pagal notaro patvirtintą įgaliojimą atstovavo K. J. , pardavė UAB „L1“, kuriai atstovavo R. M. , žemės sklypus: 7,4000 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. *duomenys neskelbtini*, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini* (šioje sutartyje nurodyta žemės sklypo indeksuota vertė – 17053 Lt, vidutinė rinkos vertė – 36800 Lt); 4,1000 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav., *duomenys neskelbtini*, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini* (šioje sutartyje

nurodyta žemės sklypo indeksuota vertė – 6966 Lt, vidutinė rinkos vertė – 18300 Lt); 3,2500 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav., *duomenys neskelbtini*, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini* (šioje sutartyje nurodyta žemės sklypo indeksuota vertė – 6768 Lt, vidutinė rinkos vertė – 15800 Lt); 2,3300 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav., *duomenys neskelbtini*, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, (šioje sutartyje nurodyta žemės sklypo indeksuota vertė – 4870 Lt, vidutinė rinkos vertė – 11100 Lt). Sutartyje nurodyta, kad parduodami žemės sklypai Pareiškėjui priklauso asmeninės nuosavybės teise. Sutarties antrame punkte nurodyta, kad šalių susitarimu žemės sklypai parduoti už 81727,80 Lt, ši pinigų suma 2007-10-18 buvo pervesta į UAB „T1“, kodas *duomenys neskelbtini*, sąskaitą pagal orderį Nr. 132. Pagal AB „S1“ banko pateiktus Pareiškėjo asmeninių sąskaitų išrašus nustatyta, kad 2007-10-18 UAB „T1“ pervedė į Pareiškėjo asmeninę sąskaitą AB „S1“ banke 80000 Lt.

2) Pagal 2009-10-21 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3956), Pareiškėjas, kuriam pagal notaro patvirtintą įgaliojimą atstovavo K. J. , pardavė UAB „L1“, kuriai atstovavo direktorius E. N. , 9,0500 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav. Petrošių k., unikalus Nr. 4400-0214-3471, už 43272,20 Lt (šioje sutartyje nurodyta žemės sklypo indeksuota vertė – 19446 Lt, vidutinė rinkos vertė – 44700 Lt). Sutartyje nurodyta, kad parduodamas žemės sklypas Pareiškėjui priklauso asmeninės nuosavybės teise. Sutarties antrame punkte nurodyta, kad šalių susitarimu žemės sklypas parduotas už 43272,20 Lt, ši pinigų suma 2007-10-18 buvo pervesta į UAB „T1“ sąskaitą pagal orderį Nr. 132. Pagal AB „S1“ banko pateiktus Pareiškėjo asmeninių sąskaitų išrašus nustatyta, kad 2007-11-13 UAB „T1“ pervedė į Pareiškėjo asmeninę sąskaitą AB „S1“ banke 48000 Lt.

3) Pagal 2009-10-21 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3957) Pareiškėjas, kuriam pagal notaro patvirtintą įgaliojimą atstovavo K. J. , pardavė UAB „L1“, kuriai atstovavo direktorius E. N. , 41,7500 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav. *duomenys neskelbtini*, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, už 174396 Lt (šioje sutartyje nurodyta žemės sklypo indeksuota vertė – 82069 Lt, vidutinė rinkos vertė – 216000 Lt). Sutartyje nurodyta, kad parduodamas žemės sklypas Pareiškėjui priklauso asmeninės nuosavybės teise. Sutarties antrame punkte nurodyta, kad šalių susitarimu žemės sklypas parduotas už 174396 Lt, visa kaina iki 2009-10-30 turi būti sumokėta banko pavedimu į nurodytą Danijos Karalystės piliečio K. K. I. sąskaitą. UAB „L1“ pagal minėtą žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį 174396 Lt sumokėjo 2009-10-30 tarpbankiniu pavedimu iš UAB „L1“ sąskaitos *duomenys neskelbtini* AB Š1 banke į Danijos Karalystės piliečio K. K. I. sąskaitą *duomenys neskelbtini* AB S2 banke.

Nurodyta, kad Pareiškėjas neįvykdė 2015-01-20 Mokesčių administratoriaus nurodymo Nr. (12.7) FR0706-336, neteikė jokių paaiškinimų ir dokumentų, taip pat nepaaiškino, kodėl pagal minėtą žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį pinigai buvo pervesti į Danijos Karalystės piliečio sąskaitą.

Pastebėta, jog Kauno AVMI, patikrinimo metu įvertinusi Pareiškėjo ir jo sutuoktinės B. P. (santuoka įregistruota 1996-02-10) (toliau – sutuoktinė) iki tikrinamojo (nustatyta, kad Pareiškėjo sutuoktinė 2003–2008 m. laikotarpiu niekur nedirbo, banke sąskaitų neturėjo ir jokių pajamų negavo) ir tikrinamuoju laikotarpiu gautas pajamas bei patirtas išlaidas nustatė, kad iki tikrinamojo laikotarpio, t. y. 2003 m. Pareiškėjo išlaidos 8704 Lt viršijo jo pajamas, 2004 m. Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamos 2199 Lt viršijo išlaidas, 2005 m. Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamos 1034 Lt viršijo išlaidas, 2006 m. Pareiškėjo išlaidos 1809 Lt viršijo pajamas, 2007 m. Pareiškėjo išlaidos 17448 Lt viršijo pajamas, 2008 m. Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamos 61672 Lt viršijo išlaidas; tikrinamuoju laikotarpiu, t. y. 2009 m., Pareiškėjo pajamos viršijo išlaidas (detalesnė gautų pajamų ir patirtų išlaidų analizė nuo

2003-01-01 iki 2009-12-31 pateikta patikrinimo akto 10–12 psl., Kauno AVMI sprendimo 5–8 psl.).

Pažymėta, jog Kauno AVMI, vertindama 2009-01-01 Pareiškėjo turėtų grynujų piniginių lėšų likutį, nustatė, kad laikotarpiu nuo 2003-01-01 iki 2008-12-31 pagrindinis Pareiškėjo pajamų šaltinis buvo pagal Kauno apylinkės teismo nuosprendį nustatytas Pareiškėjo 2007–2008 m. iš neteisėtos veikos gautas neteisėtas atlygis 220000 Lt (48000+80000+94000), o gauto darbo užmokesčio pajamos buvo nedidelės – 63622 Lt. Kadangi Pareiškėjas neteikė paaiškinimų ir nenurodė turimų santaupų tikrinamo laikotarpio pradžioje, mokestinio patikrinimo metu laikotarpiu nuo 2003-01-01 iki 2006-12-31 išlaidos buvo nustatytos pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės apskaičiuojamus ir skelbiamus namų ūkių vartojimo išlaidų rodiklius, laikotarpiu nuo 2007-01-01 iki 2009-12-31 Pareiškėjo faktinės patirtos vartojimo išlaidos nustatytos pagal asmeninių banko sąskaitų išrašų duomenis.

Akcentuota, jog Kauno AVMI, atsižvelgdama į tai, kad Kauno apygardos teismo nuosprendyje konstatuota, jog Pareiškėjas neteisėtai įsigijo žemės sklypus, neteisėtai atkuriant nuosavybės teises pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, padarydamas valstybei 342700 Lt (216000+126700) turtinę žalą, nustatė, kad Pareiškėjas neteisėtai įsigydamas žemės sklypus, gavo ekonominės naudos, kuri pagal GPMĮ 9 str. 4 dalies nuostatas buvo pripažinta jo pajamomis, gautomis natūra. Pareiškėjas, 2009 m. gavęs 342700 Lt pajamas natūra, nedeklaravo ir nesumokėjo GPM. Be to, Pareiškėjas pagal 2009-10-21 žemės sklypų pirkimo–pardavimo sutartį (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3957) pardavė 41,7500 ha žemės sklypą, esantį adresu: *duomenys neskelbtini*, Radviliškio r. sav., unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, už 174396 Lt. Konstatuota, kad Pareiškėjo 2009 m. gautos nekilnojamojo turto pardavimo pajamos pagal GPMĮ 17 straipsnį nepriskirtinos neapmokestinamosioms pajamoms (turtas neišlaikytas trejus metus iki jo pardavimo). Patikrinimo akte, vadovaujantis 2004-04-13 Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 8 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais, kad patikrinimo metu nustatytos Pareiškėjo pajamos natūra ir turto pardavimo pajamos nebūtų apmokestintos du kartus, nurodyta, kad parduotų žemės sklypų įsigijimo vertė, laikoma pajamų natūra apmokestinamoji vertė – 216000 Lt, todėl mokestinių pasekmių Pareiškėjui nesukelia.

Nurodyta, kad Kauno AVMI, įvertinusi nustatytas aplinkybes, jog Pareiškėjas, vykdydamas neteisėtą veiklą, tikrinamuoju laikotarpiu, t. y. 2009-10-30, gavo 174396 Lt neteisėtas pajamas, pakeitė patikrinimo akte nustatytą minėtų pajamų apmokestinimo pagrindą. Inspekcija vertino, kad Kauno AVMI sprendime pagrįstai nustatė, jog Pareiškėjas gavo ne 342700 Lt pajamas natūra, o, vadovaujantis GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22 straipsnių nuostatomis bei GPMĮ 27 straipsnyje nustatyta tvarka, 174396 Lt kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas, t. y. Pareiškėjo tikrinamuoju laikotarpiu gautos pajamos priskiriamos B klasės pajamoms. Kauno AVMI, nustačiusi, kad Pareiškėjas tikrinamuoju laikotarpiu, t. y. 2009-10-30, gavo 174396 Lt kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas, kurių nedeklaravo ir nuo jų neapskaičiavo bei nesumokėjo GPM, įvertinusi Pareiškėjo tikrinamuoju laikotarpiu gautas 246 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, pritaikiusi 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, apskaičiavo Pareiškėjui už 2009 m. mokėtiną 7586,89 Eur (26196 Lt) GPM sumą. Be to, Kauno AVMI, pastabų nagrinėjimo metu nustačiusi, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjo B klasės pajamos sudarė 174396 Lt, vadovaujantis 1996-05-21 Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 (toliau – SDĮ) 18 straipsnio nuostatomis, vietoj patikrinimo akte nurodytos 20562 Lt PSDĮ sumos apskaičiavo 10464 Lt (3030,59 Eur) (174396x6 proc.) PSDĮ.

Dėl Pareiškėjo skundo argumento, kad jam nekilo mokestinė prievolė dėl 2009-10-21 parduoto žemės sklypo, esančio adresu: Radviliškio r. sav., *duomenys neskelbtini*,

unikalus Nr. *duomenys neskelbtini* (41,75 ha), Inspekcija akcentavo, jog nagrinėjamu atveju yra nustatyta, kad pagal 2009-10-21 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3957) parduotą žemės sklypą Pareiškėjas įsigijo suklastojus nuosavybės teisės atkūrimo dokumentus: pagal 2009-08-26 Šiaulių apskrities viršininko administracijos sprendimą Nr. 71-19858-20735 Pareiškėjui buvo atkurtos nuosavybės teisės į 28,9200 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav., Ginčų k.; o pagal 2009-08-26 Šiaulių apskrities viršininko administracijos sprendimą Nr. 71-19859-20736 Pareiškėjui buvo atkurtos nuosavybės teisės į 12,8300 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypą adresu: Radviliškio r. sav., Ginčų k.; bendras abiejų žemės sklypų plotas 41,7500 ha. Todėl Inspekcija, įvertinus baudžiamojoje byloje bei patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, pažymėjo, kad Pareiškėjui prievolė apskaičiuoti, deklaruoti bei sumokėti GPM kilo, ne kaip Pareiškėjas teigia, vadovaujantis GPMĮ 19 straipsnio nuostatomis, o vadovaujantis GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22, 27 straipsnių nuostatomis, t. y. atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas nuosavybės teisę į parduotą žemės sklypą įgijo neteisėtu būdu.

Taip pat, Inspekcijos nuomone, teisiškai nepagrįstas Pareiškėjo skundo argumentas, kad jis pajamų iš žemės sklypo pardavimo negavo, nes 174396 Lt pajamos buvo pervestos į Danijos Karalystės piliečio K. K. I. sąskaitą. Remdamasi GPMĮ 2 str. 14 dalimi ir 8 str. 1 ir 2 dalimis, Inspekcija padarė išvadą, jog pajamos laikomos gautomis, kai jos faktiškai gaunamos, t. y. taikoma bendra pajamų pripažinimo gautomis taisyklė – faktiniu šių pajamų gavimo momentu. Kadangi 2009-10-21 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutarties (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3957) antrame punkte nurodyta, kad Pardavėjas (t. y. Pareiškėjas) pareiškia ir patvirtina, jog sumokėjimas už sutartyje nurodytą žemės sklypą į nurodytą Danijos Karalystės piliečio K. K. I. sąskaitą bus tinkamas atsiskaitymas pagal šią sutartį, todėl kai už Pareiškėjo parduotą žemės sklypą pinigai buvo pervesti į Pareiškėjo nurodytą kito subjekto – Danijos Karalystės piliečio K. K. I. – sąskaitą, Inspekcija laikė, kad pajamas gavo Pareiškėjas, nes nurodydamas, kur pervesti jam už parduotą žemės sklypą priklausančius pinigus, jis tokiu būdu jau įgyvendino savo teisę laisvai disponuoti tomis lėšomis. Atsižvelgdama į tai, kad sandoriai sudaryti per atstovą teisinės pasekmės sukelia atstovaujajam (CK 2.133 str. 1 dalis), bei į aplinkybę, kad 2009-10-21 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį (CK 6.392 str.) (notarinio registro Nr. 3957) Pareiškėjas pats pasirinko sudaryti per įgaliotą asmenį, Inspekcija vertino teisiškai nepagrįstu Pareiškėjo teiginį, jog jis apie pinigų pervedimą Danijos Karalystės piliečiui nieko nežinojo.

Atsakydama į Pareiškėjo skundo argumentą dėl restitucijos taikymo, Inspekcija pažymėjo, kad pats Pareiškėjas skunde nurodo, jog faktiškai restitucijos taikymo klausimas dar nėra išspręstas. Be to, Inspekcijos turimais duomenimis, civilinė byla, kurioje pirmosios instancijos teismo priimtą sprendimą kartu su rašytinėmis pastabomis pateikė Pareiškėjas, nėra baigta nagrinėti: Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2014-05-30 nutartimi, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-297/2014, gražino šią civilinę bylą iš naujo nagrinėti Lietuvos apeliaciniam teismui. Todėl Pareiškėjo skunde pateiktą hipotetinę situaciją dėl galimo restitucijos taikymo Inspekcija vertino negalinčia turėti įtakos patikrinimo metu nustatytoms Pareiškėjo mokestinėms prievolėms.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Inspekcija nurodė, jog Pareiškėjo 2009 m. gautos kitos pajamos pagal GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22, 27 straipsnių nuostatas pagrįstai apmokestintos 15 procentų pajamų mokesčio tarifu, dėl ko papildomai apskaičiuota 7586,89 Eur (26196 Lt) GPM, vadovaujantis SDĮ 18 straipsnio nuostatomis, apskaičiuota 3030,59 Eur (10464 Lt) PSDĮ bei, vadovaujantis MAĮ 96 str. 1 d. 2 punkto, 97 str. 2 dalies, 98 ir 99 straipsnių nuostatomis, nuo papildomai apskaičiuotos mokėtinos į biudžetą GPM sumos pagrįstai apskaičiuota 4813,27 Eur (16619,26 Lt) GPM delspinigiai, o nuo apskaičiuotos mokėtinos PSDĮ sumos – 1943,68 Eur (6711,14 Lt) PSDĮ delspinigiai.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos 2016-05-24 sprendimu Nr. 68-134 ir jame nurodytomis išvadomis, prašo panaikinti Inspekcijos sprendimą.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendime išdėstyta pozicija, kad Pareiškėjui prievolė apskaičiuoti, deklaruoti, bei sumokėti GPM kilo ne vadovaujantis 19 straipsnio nuostatomis, o GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22, 27 straipsnių nuostatomis, nes, pasak Pareiškėjo, GPMĮ 19 straipsnis yra taikomas neatsižvelgiant į tai, kokių būdu turtas buvo įgytas ar perleistas nuosavybėn, t. y. įstatyme nėra nurodyta, kad nuosavybės teisę įgijus neteisėtu būdu šis straipsnis negali būti taikomas.

Pastebima, kad kol nebuvo priimtas Kauno apylinkės teismo nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-160-246/2015, Pareiškėjo veiksmai buvo teisėti, t. y. turto įgijimo ir pardavimo metu A. P. teisėtai įgijo ir perleido ne individualios veiklos turtą, todėl daroma išvada, kad pajamos, kurios turėjo būti gautos pardavus sklypą, turi būti priskiriamos pajamoms, gautoms iš nekilnojamojo turto. Be to, Kauno apskrities viršininko, Šiaulių apskrities viršininko įsakymai ir išvados panaikintos dar 2011-12-22 Šiaulių apygardos teismo sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-1221-368/2011, t. y. iki Kauno apylinkės teismo apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo. Šiaulių apygardos teismo sprendimas dalyje dėl išvadų panaikinimo yra įsiteisėjęs, o šiuo metu ginčas vyksta tik dėl vindikacijos (restitucijos) būdo, t. y. sprendžiama, ar priteisti iš A. P. valstybės naudai žemės sklypų vertę, ar panaikinti pirkimo–pardavimo sutartis ir taikyti restituciją. Minėtos civilinės bylos nagrinėjimas sustabdytas, iki kol įsiteisės nuosprendis baudžiamojoje byloje. Iki šiol apkaltinamasis nuosprendis Pareiškėjo atžvilgiu, kuriuo remiasi Inspekcija sprendime, nėra įsiteisėjęs. Atsižvelgiant į tai, teigiama, kad pajamos, kurias turėjo gauti Pareiškėjas už sklypų pardavimą, turi būti laikomos pajamomis iš nekilnojamojo turto pardavimo, o įsigijimo kaina turi būti laikoma turto pardavimo kaina, todėl turėtos gauti pajamos Pareiškėjui negali sukelti mokestinių prievolių. Pabrėžiama, kad iš Pareiškėjo priteisus valstybei žemės sklypų kainą ar taikius restituciją (Pareiškėjas sklypų pirkėjui turėtų grąžinti gautus pinigus, net tuos kurių realiai negavo), rezultatas būtų toks pat, t. y. iš gautų pajamų atėmus išlaidas (arba valstybei priteistą sklypų rinkos vertę arba pirkėjams priteisus sumokėtus pinigus ir sklypus grąžinus valstybei), išeitų, kad Pareiškėjas apmokestinamųjų pajamų negavo. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014-05-30 nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-297/2014 nurodyti motyvai, pasak Pareiškėjo, leidžia manyti, kad esant įsiteisėjusiam apkaltinamajam nuosprendžiui turėtų būti panaikinami sklypų pardavimo sandoriai ir taikoma restitucija.

Teigiama, kad nagrinėjamu atveju yra nustatytas aiškus Pareiškėjo pajamų šaltinis, t. y. nekilnojamojo turto pardavimo pajamos, todėl apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas turi būti vadovujamasi GPMĮ 16 str. 1 d. 4 p., t. y. iš pajamų atimama per mokestinį laikotarpį parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto įsigijimo kaina ir su šio turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusios išlaidos (GPMĮ 19 str. 1 d. 1 p.). 2003 m. sausio 29 d. Lietuvos Respublikos nutarimu Nr. 133 „Dėl gyventojų ne individualios veiklos turto įsigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisyklių patvirtinimo“ buvo nustatytos taisyklės dėl įsigijimo kainos nustatymo, kuriose nurodyta, kad turto, į kurį nuosavybės teisės atkurtos pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, įsigijimo kaina prilyginama jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn kainai. Todėl Pareiškėjo atveju 2009-10-21 parduoto žemės sklypo adresu: Radviliškio r. sav., *duomenys neskelbtini*, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini* (41,75 ha), įsigijimo pajamomis turi būti laikomos sklypo pardavimo pajamos (174396 Lt). Atsižvelgiant į tai, tvirtinama, kad Inspekcijos sprendime nurodytos aplinkybės yra nepagrįstos, o mokestinė prievolė dėl šio sklypo pardavimo A. P. nekilo.

Tvirtinama, jog teisėtų lūkesčių principas suponuoja, kad GPMĮ nuostatos būtų suprantamos bei aiškinamos teisingai, o ne plečiamai, nebūtų ignoruojami kiti teisinės

valstybės principai, įskaitant ir teisingumo bei protingumo principus, o ne siekiama nepagrįstai surinkti daugiau mokesčių į valstybės biudžetą. Minėti teisiniai principai, pasak Pareiškėjo, patenkinus Inspekcijos sprendimą būtų pažeisti, nes Šiaulių apygardos teismo sprendimu (sprendimas buvo pateiktas su rašytinėmis pastabomis) yra panaikinti Šiaulių apskrities administracijos viršininko įsakymai ir sprendimai, kurių pagrindu buvo atkurtos nuosavybės teisės į žemės sklypus, tačiau šiuo metu, dar nėra išspręstas restitucijos klausimas. Nepaisant to, ar iš Pareiškėjo bus priteista valstybei žemės sklypų vertė, ar žemės sklypo pirkėjams sumokėta pinigų kaina, galutinis rezultatas bus toks, kad jokios finansinės naudos iš sklypų pardavimo Pareiškėjas nebus gavęs, tačiau privalės sumokėti pinigų sumas vienam iš minėtų subjektų, todėl papildomai apskaičiuoti mokesčius (GPM ir PSD) bei delspinigius yra neprotinga bei nepagrįsta. Be to, išsprendus civilinį ginčą ir taikius restituciją ar iš Pareiškėjo priteisus valstybei žemės sklypų vertę, mokestinės prievolės Pareiškėjui nekiltų. Pažymima, kad šiuo metu net nėra įsiteisėjusio apkaltinamojo nuosprendžio Pareiškėjo atžvilgiu.

Kadangi Inspekcijos sprendime nurodoma, kad pajamos laikomos gautomis, kai jos faktiškai gaunamos (nuo tada, kai asmuo jomis gali laisvai disponuoti), pastebima, kad Pareiškėjas pagal 2009-10-21 pirkimo–pardavimo sutartį negavo jokių pajamų, sutartį sudarė ne pats, o per atstovą K. J. , kurio nurodymu pinigai buvo pervesti į Pareiškėjui nepažįstamo asmens sąskaitą. Todėl Pareiškėjas niekada net nebuvo įgijęs teisės disponuoti pinigais, gautais pagal pirkimo–pardavimo sutartį.

Nurodoma, kad Pareiškėjui delspinigiai skaičiuojami už visą laikotarpį nepagrįstai, nes net ir laikantis Inspekcijos pozicijos, kad pinigai gauti iš neteisėtos veiklos, delspinigiai galėtų būti skaičiuojami tik nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo momento, nes Pareiškėjo gautos (turėtos būti gauti) pajamos iš nekilnojamo turto pardavimo, mokestinės prievolės nesukuria. Be to, delspinigiai turėtų būti mažinami, atsižvelgiant ir į Pareiškėjo blogą finansinę padėtį.

Atsižvelgdamas į tai, kad išdėstyta, Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos 2016-05-24 sprendimą Nr. 68-134, kuriuo patvirtinti 2016-03-23 sprendime Nr. (04.7.2)-FR0682-164 nurodyti mokėtini GPM, PSDĮ ir delspinigiai, bei klausimą išspręsti iš esmės, t. y. panaikinti Kauno AVMI 2016-03-23 sprendimo Nr. (04.7.2)-FR0682-164 dalį, kuria iš dalies patvirtintas 2016-01-19 patikrinimo aktas Nr. (13.2) FR0680-28 ir patvirtinti 7586,89 Eur GPM, 3030,59 Eur PSDĮ, 4813,27 Eur GPM delspinigiai, 1943,68 Eur PSDĮ delspinigiai.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Pareiškėjui papildomai apskaičiuoto GPM ir su juo susijusių sumų, mokesčių administratoriui konstatavus, kad Pareiškėjas, pagal 2009-10-21 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį pardavęs UAB „L1“ 41,750 ha žemės sklypą už 174396 Lt sumą, kuri pagal sutarties sąlygas 2009-10-30 bankiniu pavedimu sumokėta į Danijos Karalystės piliečio K. K. I. sąskaitą, gavo kitų pajamų, nuo kurių neapskaičiavo ir nedeklaravo GPM.

Kauno AVMI patikrinimo metu, įvertinusi Kauno apylinkės teismo 2015-11-05 nuosprendyje baudžiamojame byloje Nr. 1-160-246/2015 nustatytas aplinkybes, kitą baudžiamojame byloje surinktą ir mokesčių administratoriui pateiktą medžiagą, konstatavo, kad baudžiamosios bylos ir jos teismo nagrinėjimo metu nustatyta, jog Pareiškėjas neteisėtai įsigijo žemės sklypus neteisėtai atkuriant nuosavybės teises pagal 1997-07-01 Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą Nr. VIII-359 (toliau – Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo

įstatymas). Tokiu būdu nustatyta, kad klastojant dokumentus, Pareiškėjui neturint teisės į nuosavybės teisės atkūrimą, jam buvo atkurtos nuosavybės teisės į :

1. 28,92 ha žemės ūkio paskirties sklypą (vertė 35530 Lt), esantį *duomenys neskelbtini*, Radviliškio rajone (Šiaulių apskrities viršininko administracijos 2009-08-26 sprendimu Nr. 71-19858-20735) ir 12,83 ha žemės ūkio paskirties sklypą (vertė 15763 Lt), esantį *duomenys neskelbtini*, Radviliškio rajone (Šiaulių apskrities viršininko administracijos 2009-08-26 sprendimu Nr. 71-19858-20736). Šie žemės sklypai (bendras plotas 41,7500 ha, unikalus Nr. *duomenys neskelbtini*, vidutinė rinkos vertė 216000 Lt) 2009-10-21 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 3957 už 174396 Lt buvo parduoti UAB „L1“, pinigai 2009-10-30 bankiniu pavedimu sumokėta į Danijos Karalystės piliečio K. K. I. sąskaitą.

2. 9,0500 ha žemės ūkio paskirties sklypą (vertė 19446 Lt), esantį *duomenys neskelbtini*, Radviliškio rajone (Šiaulių apskrities viršininko administracijos 2009-07-17 sprendimu Nr. 71-19824-20701). Šis sklypas (vidutinė rinkos vertė 44700 Lt) 2009-10-21 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 3956 už 43272,20 Lt parduotas UAB „L1“. Pinigai 2007-10-18 buvo pervesti į UAB „T1“ sąskaitą. UAB „T1“ Pareiškėjui 2007-11-13 į jo sąskaitą pervedė 48000 Lt.

3. 3,250 ha, 7,4 ha, 2,33 ha, 4,10 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypus, esančius *duomenys neskelbtini*, Radviliškio rajone (Šiaulių apskrities viršininko administracijos 2009-07-17 sprendimu Nr. 71-19824-20701). Šie žemės sklypai (atitinkamų sklypų vidutinė rinkos vertė 15800 Lt, 36800 Lt, 11100 Lt, 18300 Lt) 2009-09-14 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 3439 už 81727,80 Lt parduoti UAB „L1“. Pinigai 2007-10-18 buvo pervesti į UAB „T1“ sąskaitą. UAB „T1“ Pareiškėjui 2007-10-18 į jo sąskaitą pervedė 80000 Lt.

Patikrinimo metu Kauno AVMI, įvertinusi Kauno apylinkės teismo 2015-11-05 nuosprendyje nustatytas aplinkybes, mokesčio patikrinimo metu surinktus duomenis ir pripažintas aplinkybes, jog neteisėtai atkūrus nuosavybės teises į aptartus žemės sklypus, valstybei buvo padaryta 342700 Lt (216000 Lt + 126700 Lt) turtinė žala, konstatavo, kad Pareiškėjas, neteisėtai įsigydamas žemės sklypus, gavo ekonominės naudos, kuri pagal GPMĮ 9 straipsnio nuostatas, pripažinta jo pajamomis, gautomis natūra. Pareiškėjas, 2009 m. gavęs 342700 Lt pajamas natūra, nedeklaravo ir nesumokėjo GPM, todėl nuo šios sumos patikrinimo metu Pareiškėjui buvo apskaičiuotas GPM. Kauno AVMI, spręsdama klausimą dėl sklypų pardavimo pajamų apmokestinimo, konstatavo, kad įvertinus tai, jog žemės sklypai buvo parduoti neišlaikius jų 3 metus, jų pardavimo pajamos turėtų būti priskirtos apmokestinamosioms pajamoms, tačiau vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais, kad patikrinimo metu nustatytos Pareiškėjo pajamos natūra ir turto pardavimo pajamos nebūtų apmokestintos du kartus, pajamų natūra apmokestinamoji vertė pripažinta parduotų žemės sklypų įsigijimo verte, todėl nesusidarius skirtumui tarp pardavimo pajamų ir sklypų įsigijimo vertės, sklypų pardavimo pajamos neapmokestintos.

Patikrinimo akto tvirtinimo metu Kauno AVMI, įvertinusi nustatytas aplinkybes, jog Pareiškėjas, vykdydamas neteisėtą veiklą, tikrinamuoju laikotarpiu, t. y. 2009-10-30, gavo 174396 Lt neteisėtas pajamas, pakeitė patikrinimo akte nustatytą minėtų pajamų apmokestinimo pagrindą. Kauno AVMI sprendime konstatavo, kad Pareiškėjas gavo ne 342700 Lt pajamas natūra, o, vadovaujantis GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22 straipsnių nuostatomis bei GPMĮ 27 straipsnyje nustatyta tvarka, 174396 Lt kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas, kurios priskirtos Pareiškėjo tikrinamuoju laikotarpiu gautoms B klasės pajamoms. Nuo šių pajamų Kauno AVMI patikrinimo akto tvirtinimo metu apskaičiavo Pareiškėjui už 2009 m. mokėtiną 7586,89 Eur (26196 Lt) GPM sumą, o, vadovaudamasi SDĮ 18 straipsnio nuostatomis, vietoj patikrinimo akte nurodytos 20562 Lt PSDĮ sumos apskaičiavo 10464 Lt (3030,59 Eur) PSDĮ. Su šia pozicija sutiko savo sprendime sutiko ir Inspekcija.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu, laikydamasis pozicijos, kad jo apmokestinimas yra nepagrįstas. Pareiškėjo manymu, iki Kauno apylinkės teismo nuosprendžio priėmimo, jo veiksmai buvo teisėti, todėl jo gautos pajamos turėtų būti pripažintos nekilnojamojo turto pardavimo pajamomis, atitinkamai turėtų būti pripažintos šios turto įsigijimo išlaidos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 133 nuostatas. Pareiškėjas nurodo, kad Kauno, Šiaulių apskričių viršininkų įsakymai ir išvados, kurių pagrindu Pareiškėjui atkurtos nuosavybės teisės, yra panaikinti Šiaulių apygardos teismo sprendimu civ. byloje Nr. 2-1221-368/2011, tai yra dar iki nuosprendžio priėmimo, o šiuo metu vyksta ginčas dėl vindikacijos (restitucijos) būdo, civilinė byla yra sustabdyta iki įsiteisės nuosprendis. Pareiškėjas daro prielaidą, kad iš jo priteisus valstybei žemės sklypų kainą, gautąsi, kad Pareiškėjas apmokestinamųjų pajamų negavo. Pareiškėjas nurodo, kad nagrinėjama civilinė byla yra sustabdyta iki įsiteisės apkaltinamasis nuosprendis. Taip pat Pareiškėjas laikosi pozicijos, jog jis apskritai nėra gavęs pajamų, nes sutartį sudarė ne pats, o per atstovą, kurio nurodymu pinigai buvo pervesti į Pareiškėjui nepažįstamo asmens sąskaitą, todėl Pareiškėjas niekada nebuvo įgijęs teisės disponuoti pinigais, gautais pagal pirkimo–pardavimo sutartį.

Pasisakydama dėl Inspekcijos sprendimo pagrįstumo, Komisija pažymi, kad tiek vietos mokesčių administratoriaus, tiek Inspekcijos sprendimuose, tiek Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje yra detalios aptartos su Pareiškėjo apmokestinimu susijusios aplinkybės, ginčo tarp šalių dėl šių aplinkybių vertinimo nėra, todėl šių aplinkybių Komisija plačiau neapstatinėja, sprendime pasisakydama dėl esminių Pareiškėjo skunde nurodytų nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvų.

Dėl pajamų gavimo. Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėjo apmokestinamosiomis pajamomis yra pripažintos pagal 2009-10-21 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 3957 už Pareiškėjui nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą, kuris buvo įsigytas neteisėtu būdu, neteisėtai atkūrus nuosavybės teises į jį, gautos pajamos, kurios buvo sumokėtos į kito fizinio asmens sąskaitą (patikrinimo metu dėl šių aplinkybių Pareiškėjas papildomos informacijos nepateikė), o sudarant sandorį Pareiškėją atstovavo asmuo pagal įgaliojimą. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) nuostatas fizinis asmuo savo teises ir pareigas gali įgyvendinti pats arba per įgaliotą asmenį, todėl vieno asmens (atstovo) sudarytas sandoris kito asmens (atstovaujamojo) vardu, atskleidžiant atstovavimo faktą ir neviršijant suteiktų teisių, tiesiogiai sukuria, pakeičia ir panaikina atstovaujamojo civilines teises ir pareigas (CK str. 2.133 straipsnis). Todėl veikdamas pagal įgaliojimą, įgaliotas asmuo atstovaujamojam sukuria atitinkamas teises pasekmes (LVAT 2011-11-17 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2743/2011, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014-02-24 sprendimas adm. byloje Nr. I-8-815/2014). Ginčo byloje nėra pateikta jokių duomenų, kad įgaliotas asmuo būtų viršijęs jam suteikto ir notariškai patvirtinto Pareiškėjo įgaliojimo ribas, todėl aplinkybė, ar sudarydamas sandorį (dėl kurių atsirado mokesstinės pasekmės) Pareiškėjas veikė pats ar per įgaliotą asmenį neturi įtakos pajamų pripažinimui. Remiantis GPMĮ normomis (5 straipsnis), gyventojų pajamomis pripažįstamos bet koku būdu fizinio asmens gautos pajamos, kuriomis jis turi teisę disponuoti, jų gavimo momentu. GPMĮ neapibrėžia pajamų gavimo būdų, todėl pajamos pripažįstamos gautomis, kai mokėtojas įgyja teisę laisvai jomis disponuoti. Todėl ginčo atveju darytina išvada, jog mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, kad Pareiškėjas, duodamas įgaliojimą (nepriklausomai nuo to, ar tokį įgaliojimą davė pats mokėtojas, ar jo įgaliotas ir įgaliojimo ribose veikiantis asmuo) pervesti lėšas į kito asmens sąskaitą, realizavo savo teisę laisvai disponuoti pajamomis, todėl Pareiškėjo skundo motyvai dėl to, kad jis nedisponavo pajamomis, atmestini kaip teisiškai nepagrįsti.

Dėl civilinės bylos baigties įtakos Pareiškėjo apmokestinimui. Kaip jau aptarta sprendime, Pareiškėjas skunde kelia hipotetinę prielaidą, jog civilinėje byloje iš jo valstybės naudai galimai bus priteista juridiniam asmeniui perleistų sklypų vertė, o šios aplinkybės, Pareiškėjo manymu, bus pagrindas teigti, kad sumokėjęs šias lėšas, jis nebus gavęs pajamų. LVAT praktikoje ne kartą yra konstatuota, jog „mokesčių teisė ir civilinė teisė yra to paties lygio, greta stovinčios teisės sritys, kurios tas pačias faktines aplinkybes vertina iš kitos perspektyvos ir kitų vertybių požiūriu. Net jei mokesčių teisės norma apmokestinimą kildina iš civilinių teisinių santykių, ji neprivalo būti interpretuojama nenukrypstamai nuo susiklosčiusių teisinių santykių civilinio teisinio įvertinimo. LVAT plenarinė sesija yra konstatavusi, kad situacijoje, kai viešosios teisės santykiai yra tiesiogiai sureglamentuoti atitinkamos viešosios teisės normomis ir kai tokia situacija išakmiai nenurodyta CK, turi būti taikomos atitinkamos viešosios teisės normos. Tokiais atvejais CK normos netaikytinos (pavyzdžiui, LVAT plenarinės sesijos 2003-12-15 nutartis adm. byloje Nr. A-11-648/2003). Atitinkamai sandoriai, jų sudarymas ir galiojimas yra civilinės teisės, o ne viešosios teisės reguliavimo dalykas, tai yra sandorių civilinės teisinės pasekmės bei jų įtaka ūkio subjektų apmokestinimui yra skirtingų teisės šakų reguliavimo dalykai ir negali būti tapatinami (LVAT 2005-05-27 nutartis adm. byloje Nr. A-14-587/2005 (2013-09-13 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1583/2013). Todėl atsižvelgiant į GPMĮ (8 str. 1 dalyje) nustatytą *pajamų pripažinimo pagal jų gavimo momentą principą*, Pareiškėjo skunde nurodomos aplinkybės dėl galimos civilinės bylos baigties nesudaro pagrindo, sprendžiant klausimą dėl Pareiškėjo 2009 metais gautų pajamų (kuriomis Pareiškėjas įgijo teisę disponuoti ir disponavo) apmokestinimo, į jas atsižvelgti. Papildomai pasisakytina, jog tuo atveju, jeigu po civilinės bylos išnagrinėjimo pasikeistų aplinkybės (pavyzdžiui, valstybės naudai iš Pareiškėjo būtų priteista šiam ginčui aktualiai sandoriais Pareiškėjo įgytų ir disponuotų sklypų vertės ir šiuos įpareigojimus Pareiškėjas realiai įvykdytų), tuomet atsirastų pagrindas mokesčių mokėtojui inicijuoti procesą, kreipiantis į mokesčių administratorių, dėl galimai susidariusios mokesčių permokos buvimo / nebuvimo nustatymo ir jos galimo grąžinimo.

Dėl gautų pajamų rūšies. Kaip minėta aukščiau, patikrinimo akto tvirtinimo metu Kauno AVMI konstatavo, kad Pareiškėjas gavo kitų su darbo santykiais nesusijusių pajamų ir jų apmokestinimas buvo paremtas GPMĮ 2, 3, 5, 8, 22, 27 straipsnio nuostatomis, nors realiai pajamos buvo gautos pagal sudarytą nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį. Pareiškėjas savo skunde siekia, jog jo gautos pajamos būtų pripažintos nekilnojamojo turto pajamomis, nes turto (kuris įsigytas atkūrus nuosavybės teisę) įsigijimo kaina prilyginama to turto pardavimo kainai (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-29 nutarimu Nr. 133 „Dėl Gyventojų ne individualios veiklos turto įsigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Gyventojų ne individualios veiklos turto įsigijimo kainos tam tikrais atvejais taisyklių (toliau – Taisyklės) 6.1 punktą). Sprendžiant apmokestinimo GPM klausimus, GPMĮ 19 straipsnis reglamentuoja parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto ir individualios veiklos turtui priskirto nekilnojamojo pagal prigimtį daikto įsigijimo kainą ir su to turto ar daikto pardavimu ar kitokiu perleidimu susijusias išlaidas. Pagal šio straipsnio nuostatas mokesčių mokėtojas iš apmokestinamųjų pajamų gali atimti turto įsigijimo kainą (pasigaminimo, rekonstravimo išlaidas) ir su turto pardavimu (kitokiu perleidimu) susijusias išlaidas, jei egzistuoja dvi esminės sąlygos: 1) tokio pobūdžio sumos (išlaidos) realiai buvo patirtos, 2) jas mokesčių mokėtojas gali pagrįsti atitinkamais tai patvirtinančiais dokumentais. Netenkinus bent vienos iš šių sąlygų, mokesčių mokėtojas netenka teisės iš apmokestinamųjų pajamų atimti tokio pobūdžio sumų (LVAT 2010-12-31 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1752/2010, LVAT 2012-03-23 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1280/2012). Tačiau GPMĮ 19 str. 6 dalyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-29 nutarimu Nr. 133 patvirtintose Taisyklėse įtvirtinti išimtiniai, specialūs atvejai dėl turto įsigijimo kainos nustatymo, kuomet turto įsigijimo metu

mokėtojas dėl sandorių ar juridinių faktų ypatumų, susijusių su turto įsigijimu (pavyzdžiui, dovanojama, atkuriamą nuosavybės teisę ar pan.) nepatiria įprastinių turto įsigijimo išlaidų, tačiau įstatymų leidėjas tam tikro dydžio įsigijimo išlaidas (įsigijimo kainą) pripažįsta kaip leistinas. Taisyklių nuostatos priskirtinos viešosios teisės normoms, reglamentuojančioms mokesčių apskaičiavimą, todėl jos neturi būti aiškinamos plečiamai ir formaliai. Iš Taisyklių paskirties ir nuostatų matyti, kad atkūrus nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, šio turto pardavimo kaina prilyginama įsigijimo kainai tuo atveju, jeigu mokėtojas turėjo teisę į nuosavybės teisės atkūriną, remiantis Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 2 str. 1 ir 2 dalimis., nes net ir Taisyklių 6.2 punkto atveju, laikoma, jog turto įsigijimo kaina yra lygi 0 Lt (0 Eur). Todėl, įvertinus byloje surinktus duomenis, jog Pareiškėjui nuosavybės teisė į nekilnojamąjį turtą buvo atkurta klastojant dokumentus ir sukčiaujant, Pareiškėjui neturint teisės į 28,92 ha žemės ūkio paskirties sklypo ir 12,83 ha žemės ūkio paskirties sklypo, esančių *duomenys neskelbtini*, Radviliškio rajone (Šiaulių apskrities viršininko administracijos 2009-08-26 sprendimai Nr. 71-19859-20735 ir Nr. 71-19859-20736) nuosavybės teisių atkūrimą), konstatuotina, jog, net ir vertinant gautas pajamas, kaip nekilnojamojo turto pajamas, Pareiškėjas neturėtų teisės pasinaudoti Taisyklių 6.1 punkte įtvirtintu nekilnojamojo turto įsigijimo kainos nustatymo būdu, o mokesčių administratorius turėtų pagrindą apmokestinti visas Pareiškėjo pajamas, neatimdamas turto įsigijimo kainos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Pareiškėjo apmokestinamųjų pajamų bazė nustatyta tinkamai, todėl mokesčių administratorius pagrįstai Pareiškėjui apskaičiavo GPM ir PSDĮ įmokas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-05-24 sprendimą Nr. 68-134.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliienė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius